

N:o 151, om öfverflyttande på landstingen af stängselskyldighetens ordnande.

Motionen bordlades.

Sammanträdet afslutades kl. 1 e. m.

In fidem
H. Husberg.

Måndagen den 27 Januari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Upplästes och godkändes protokollet för den 20 samt protokollsutdrag för den 25 i denna månad.

§ 2.

Nedannämnda bordlagda motioner blefvo, vid förnyad föredragning, hänvisade:

- Herr *Jöns Olssons* i Nordanå motion, N:o 87, till Banko-Utskottet;
Densammes motion, N:o 88, till Stats-Utskottet;
Densammes motion, N:o 89, till tillfälligt Utskott;
Herr *O. P. Rylanders* motion, N:o 90, till Stats-Utskottet;
Densammes motion, N:o 91, till tillfälligt Utskott;
Herr *J. Wedbergs* motion, N:o 92, till Lag-Utskottet;
Herr *C. I. Bengtssons* motion, N:o 97, till Stats-Utskottet;
Densammes motion, N:o 98, till tillfälligt Utskott;
Herr *D. Isakssons* motion, N:o 99, till Bevillnings-Utskottet;
Herr *D. Danielssons* motion, N:o 100, till särskilda Utskottet för behandling af frågor rörande ändringar i kommunallagarne;
Herr *Lars Perssons* från Westmanland motion, N:o 101, till Lag-Utskottet;
Herr *Z. Grapes* motion, N:o 102, till Stats-Utskottet;
Herr *P. Blidbergs* motion, N:o 103, till Lag-Utskottet;
Herr *A. Lundströms* motion, N:o 106, till Stats-Utskottet;
Herr *S. Ribbings* båda motioner, N:ris 107 och 108, till Lag-Utskottet;
Herr *L. Öhlins* båda motioner, N:ris 109 och 110, till Stats-Utskottet;
Herr *J. Sjögrens* motion N:o 112, till Lag-Utskottet;
Densammes motion, N:o 113, till Stats-Utskottet;

Herr *Per Nilssons* från Christianstads län motion, *N:o 114*, till Stats-Utskottet.

§ 3.

Vid ånyo skedd föredragning af Herr *Nils Larsons* motion, *N:o 115*, begärdes ordet af:

Chefen för Civil-departementet Herr Statsrådet H. G. Lagerstråle: Ifrågavarande motion innefattar ett förslag derom att det från tullmedlen till Handels- och Sjöfartsfonden årligen utgående bidrag af 750,000 R:dr icke skulle för år 1869 beviljas; och lemnar motionären uti sin motion en redogörelse för de afgifter, som tillfölla nämnda fond intill 1856 års riksdag, hvarefter omnämnes det beslut, som vid den riksdagen fattades, att nemligen ett årligt bidrag från tullmedlen skulle till belopp af 750,000 R:dr utgå till denna fond samt detta bidrag på föreskrifvet sätt ökas, så snart tullinkomsterna uppgingo till öfver 15 millioner R:dr. Men i motionärens redogörelse saknas uppgift om ett dokument, som dock är af stor betydelse för frågans bedömande och hvarpå jag anhåller med några ord få fästa Kammarens uppmärksamhet. Vid 1860 års riksdag beslöto Ständerna att i en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, huruvida icke Konvoykommisariatet, som besörjde förvaltningen af Handels- och Sjöfartsfonden, kunde indragas och dess bestyr med denna fond öfverlemnas till Statskontoret. I denna underdåniga skrifvelse yttras, bland annat: "Genom det väckta förslaget åsyftades icke någon sådan åtgärd, som kunde leda till inskränkning i den myndighet, hvilken Kongl. Maj:t egde att öfver Handels- och Sjöfartsfonden utöfva. Fondens förflyttning till Statskontoret lemnade denna dispositionsrätt oförändrad. Äfven Rikets Ständers rätt att genom sina Revisorer granska fondens räkenskaper förblefve densamma". Vid slutlig föredragning i nästlidna November månad af omförmälda underdåniga skrifvelse behagade Kongl. Maj:t, med afseende å berörda af Rikets Ständer lemnade, betryggande förklarande om dispositionsrätten, äfven medgifva, att Konvoykommisariatet skulle indragas och Handels- och Sjöfartsfonden öfverflyttas till Statskontoret, Denna motion afser nu att undandraga fonden dess egentliga årliga inkomst, som för bestridande af de på fonden anvisade utgifter är alldeles nödvändig. Ett dylikt förslag förefaller oväntadt, då man besinnar, dels att vid 1856 års riksdag Ständerna, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts Proposition, förklarade, att ett bidrag af minst 750,000 R:dr skulle årligen från Statsverket till fonden utgå, dels ock att Ständerna uti de nyss upplästa orden af deras vid 1860 års riksdag fattade beslut gifvit en särskild bekräftelse på Kongl. Maj:ts dispositionsrätt öfver denna fond. Och naturligt är ju, att denna dispositionsrätt är föga värd, om man beröfvar fonden dess egentliga inkomst.

Den ärade motionären har uppgjort en kalkyl, som afser att visa, det de i staten upptagna utgifter från denna fond kunna för år 1869 bestridas utaf redan befintliga tillgångar, nemligen dels den vid 1868 års slut beräknade behållningen och dels de ränte- och kapitalinbetalningar å fondens utestående fordringar, som kunna väntas ske under år 1869. Men motionären har härvid beräknat utgifterna under den förutsättnin-

gen att någon annan anvisning på fonden icke skulle ega rum detta år, än hvad, jag vill kalla det, den permanenta staten upptager. Nu förhåller det sig emellertid så, att redan i närvarande stund äro för detta år å fonden anvisade ej mindre ett lån å 20,000 R:dr, än äfven ett bidrag till telegrafverket af 94,400 R:dr, hvilka belopp icke finnas i den ordinarie utgiftsstaten upptagna. Dessutom hvila oföredragna hos Kongl. Maj:t flera ansökningar om lån ur denna fond till ett sammanlagdt belopp af emellan 1 och 200,000 R:dr.

Ett bifall till motionärens framställning skulle således först och främst innefatta ett beslut från Riksdagens sida att utan Kongl. Maj:ts derom uttalade åsigt indraga Handels- och Sjöfartsfondens egentliga årsinkomst samt dymedelst tillintetgöra betydelsen af den Kongl. Maj:t tillförsäkrade dispositionsrätten, hvilken under ifrågavarande år 1869 blefve snart sagdt ingen. Någon framställning i Kongl. Maj:ts Proposition om *beviljande* af medel till Handels- och Sjöfartsfonden förekommer icke. Dess anslag är en gång för alla bestämdt. Den Kongl. Propositionen afser endast en namnförändring å det ifrågavarande anslaget. Jag hoppas derföre, att vederbörande Utskott vid behandlingen af denna motion tager i noggrannt öfvervägande de särskilda omständigheter, jag nu antydt, innan det förordar bifall till motionen; och anhåller jag, att detta mitt yttrande måtte åtfölja remissen till Utskottet.

Vidare yttrade sig:

Herr Nils Larson: Jag hoppas, att en och hvar af Kammarens Herrar ledamöter vid genomläsningen af motionen skall finna, det jag icke i ringaste mån åsyftat, att sätta Handels- och Sjöfartsfonden i förlägenhet än mindre bringa den derhän, att den icke skulle kunna fullgöra sina förbindelser. Jag har endast velat, att till denna fond icke må lemnas ett anslag, som befinnes vara obehöfligt för bestridandet af fondens oundgängliga utgifter. Herr Statsrådet och chefen för Civil-departementet har nyss emot motionen anmärkt först och främst, att deri underlåtits omnämmandet af ett dokument, som, enligt Herr Statsrådets uppfattning, i väsendtlig mån skulle inverka på och förändra omdömet i frågan. Uti Rikets Ständers vid 1859—1860 årens riksdag till Kongl. Maj:t aflåtna skrifvelse angående Konvojkommissariatets indragning och om Handels- och Sjöfartsfondens öfverflyttande till Statskontoret, skulle nemligen Rikets Ständer uttryckligen hafva uttalat, att härmed icke afsågs att i minsta mån prejudicera den dispositionsrätt, som Kongl. Maj:t ditintills besträffande nämnda fond utöfvat. Jag har visserligen tagit kännedom om denna skrifvelse; och att jag i motionen ej omnämnt densamma, beror helt enkelt derpå, att jag icke ansett sådant för motionens syfte erforderligt. Den afser nemligen på intet sätt att inskränka Kongl. Maj:ts ifrågavarande, obestridliga dispositionsrätt öfver fondens förefintliga medel. Men en annan fråga är det, huruvida det icke tillkommer Representationen ensam, att bestämma om och i hvad mån det till Handels- och Sjöfartsfonden nu beviljade anslag skall fortfares att utgå, eller om Kongl. Maj:t äfven i detta ämne skall hafva sitt ord med.

Till stöd för denna sednare uppfattning har nu Civilministern åberopat sig å 1856—1858 årens riksdags beslut, hvarigenom Rikets Ständer med indragande af de afgifter, som ditintills från inkommande varor kommit fonden till godo, i stället beviljade fonden ett af tullmedlen utgående statsanslag af minst 750,000 R:dr. För att emellertid tydligen visa, att detta beslut ej innefattar ovilkorlig förbindelse för Riksdagen, att sedermera allt framgent och utan pröfning af behovet till Handels- och Sjöfartsfonden votera berörda bidrag, ber jag att få för jemförelses skull erinra om ett annat af Rikets Ständer vid samma riksdag och i sammanhang härmed aflåtet beslut, nemligen det, som rörde regleringen af den s. k. tolagen. I den nådiga Proposition, deri, omedelbart efter förslaget angående handels- och sjöfartsafgiften, frågan om tolagens indragning och om städernas godtgörelse af statsmedel för den genom indragningen uppkommande minskning i inkomster, för Rikets Ständer framställdes, föreslog Kongl. Maj:t tillika antagandet af det vilkor, att, derest Kongl. Maj:ts förslag rörande sistnämnda godtgörelse och dess fördelning emellan de särskilda stadskommunerna vunne Rikets Ständers bifall, det sålunda uppkomna statsanslaget icke skulle kunna utan Kongl. Maj:ts och Rikets Ständers gemensamma beslut rubbas eller städerna frånhändas. Detta vilkor erhöi, likasom hufvudfrågan, Ständernas stadfästelse och är således gällande; men något likartadt förbehåll i fråga om anslaget till Handels- och Sjöfartsfonden hvarken framställdes af Regeringen eller inflöt i Ständernas beslut, hvaraf den slutföljden ganska naturligt måste dragas, att Representationen i afseende å detta anslag icke fränsagt sig sin allmänna rätt att allena bestämma om dess utgående till oförminskadt belopp, dess förminskande eller upphörande, en slutföljd, som med all skyldig aktning för Herr Statsrådet Lagerstråles åsigt och de skäl, på hvilka han stödjer densamma, fortfarande torde få anses ega fullt bevisande kraft.

Herr Statsrådet har vidare omförmålt, dels att ett par nya, af mig icke omnämnda, utgiftsposter redan skola vara för innevarande år Handels- och Sjöfartsfonden ålagda, dels äfven att på Kongl. Maj:ts pröfning äro beroende åtskilliga ansökningar om lån från fonden till sammanlagdt belopp af emellan 100,000 och 200,000 R:dr, och af denna omständighet velat henta stöd för sin åsigt om anslagets oumbärlighet. Till bemötande deraf utbeder jag mig först och främst få anmärka, att det ju ännu är alldeles oafgjordt, huruvida och till hvad belopp dessa låneansökningar kunna vinna bifall och de böra det naturligtvis icke i vidsträcktare mån, än fondens disponibla tillgångar medgifva — men äfven under förutsättning att en stor del deraf bifölles, skulle fonden dock, enligt den utredning jag i motionen sökt åstadkomma, ega medel att möta dessa utgifter, utan att något anslag derför behöfver beviljas.

Jag är emellertid öfvertygad, att Stats-Utskottet, vid motionens pröfning, kommer att taga så väl denna som andra på ämnet inverkan omständigheter i närmare betraktande; och jag slutar, såsom jag börjat, med försäkran derom, att det lika litet legat i min afsigt, som det, efter hvad jag hoppas, skall befinnas ligga i min motion, att vilja i något afseende sätta fonden i förlägenhet för fullgörandet af dess förbindelser af ena eller andra slaget.

Herr Rundbäck: Jag ber att med föranledande af Herr Nils Larsons motion få fästa Kammarrens uppmärksamhet på en fråga, som med motionen står i ett visst sammanhang. A ordinarie stat finnes nemligen uppfördt ett anslag af ej mindre än 20,000 R:dr till en karantänsinrättning på Käsö. Redan vid 1862—1863 årens riksdag motionerade jag om indragning af nämnda anstalt, men utan någon påföljd. På denna karantänsinrättning underhåller emellertid Statsverket en föreståndare, en läkare, en föreständerska samt en båtsmannskommendering, förutom naturligtvis en betydlig sjukattiralj. Och allt detta till intet annat ändamål, än att emottaga pestsmittade samt af gula febern anstuckna personer. Jag hemställer nu — då jag knappast behöfver nämna att pesten, Gudilof, icke på ett sekel hos oss uppträdt, och att gula febern antagligen aldrig sträckt eller komma att sträcka sina härjningar till ett så nordligt klimat, som vårt — om det ej måste betraktas såsom den gröfsta misshushållning att årligen bortkasta ett betydligt belopp för att mota tvänne landsplågor, af hvilka den ena icke på urminnes tid, den andra sannolikt aldrig hem-sökt landet; och jag anhåller att denna min hemställan måtte få åtfölja Herr Nils Larssons motion till Stats-Utskottet, som måhända af tidsförhållandena skall känna sig mera än vanligt uppfördadt, att skänka saken någon uppmärksamhet.

Öfverläggningen var afslutad och Herr *Nils Larsons* motion, N:o 115, jemte deröfver afgifna yttranden hänvisades till Stats-Utskottet.

§ 4.

Af bordlagda motioner hänvisades:

Herr *Jonas Jonassons* från Kalmar län, motioner:

N:o 116, till Tillfälligt Utskott;

N:o 117, till Bevillnings-Utskottet;

N:o 118, till Lag-Utskottet;

N:o 119 och N:o 120 till Stats-Utskottet;

Herr *Scen Hanssons* motion, N:o 121, till Lag-Utskottet.

§ 5.

Vid föredragning af Herr *Jonas Anderssons* bordlagda motion, N:o 123, begärdes ordet af

Herr Orre, som yttrade: Jemte det jag till alla delar instämmer i motionen, anser jag mig böra till ledning för Utskottet vördsamt upplysa, att inom Jönköpings län, der jag är boende, man endast delvis kunnat på därför utlysta auktioner erhålla antagliga anbud till öfvertagande af skjutsentreprenaden och detta oaktadt de reservskjutsskyldige fått bidraga till entreprenören med ända till 10 R:dr, samt entreprenad-ackordet i allmänhet är fotadt på de minst betungande vilkor, hvilket allt bevisar nödvändigheten att vidtaga några åtgärder i den rigtning motionären föreslagit.

Vidare förekom icke. Motionen hänvisades, jemte Herr Orres yttrande, till Stats-Utskottet.

§ 6.

Vid ånyo skedd föredragning af bordlagda motioner hänvisades:

Herr *Erik Erssons* från Gefleborgs län motion, *N:o 124*, till Stats-Utskottet;

Herr *Jöns Pehrssons* motion, *N:o 125*, till Lag-Utskottet; samt *Densammes* motion, *N:o 126*, till Banko-Utskottet;

Herr *Anders Gudmundssons* motion, *N:o 127*, äfven till Banko-Utskottet;

Herr *P. Östmans* motion, *N:o 128*, till Stats-Utskottet;

Densammes motion, *N:o 129*, till Bevillnings-Utskottet; och

Densammes motion, *N:o 130*, till Stats-Utskottet.

§ 7.

Då nu ånyo föredrogs bordlagda motionen, *N:o 131*, afgifven af Herr *C. J. Svensén*, och framställning gjordes om hänvisande af denna motion till tillfälligt Utskott, begärde motionären ordet; och yttrade

Herr *Svensén*: Jag tror icke, att min motion är af beskaffenhet att tillhöra tillfälligt Utskotts behandling, ty uti sista punkten deraf har jag äskat anvisande af medel för den ifrågasatta reformens genomförande; och yrkar jag derföre, att remiss måtte ske till Stats-Utskottet.

Vidare yttrade

Herr *Hedlund*: Jag anhåller endast få nämna, att jag ännar i dagens plenum väcka en motion, hvars ena moment sammanfaller med Herr *Svenséns* nu föredragna motion, och då jag tror mig veta, att Kam-maren önskar tillsättandet af ett särskildt Utskott för behandling af läro-verksfrågorna, yrkar äfven jag, att Herr *Svenséns* motion måtte förklaras tillhöra ständigt Utskotts handläggning, på det beslut sedermera må kunna fattas om bildande af ett särskildt Utskott för nämnda frågor.

Öfverläggningen var afslutad och motionen remitterades till Stats-Utskottet, dit de nu afgifna yttranden jemväl skulle öfverlemnas.

§ 8.

Herr *C. J. Svenséns* bordlagda, nu ånyo föredragna motioner *N:is 132, 133* och *134* hänvisades alla till Stats-Utskottet.

§ 9.

Vid ånyo skedd föredragning af Herr *G. E. Widells* motion, *N:o 135*, i hvilken motion Herr *A. Andersson* från Göteborgs län nu förklarade sig instämma, begärdes ordet af

Herr *Widell*, som yttrade: Som min motion icke afser något, som kan föranleda en ökning eller minskning i statsverkets inkomster, utan fråga endast är om befrielse i vissa fall från erläggande af lotspenningar, hvilka tillfalla lotsarne, tror jag, att motionen icke tillhör Stats-Utskottet utan bör till ett tillfälligt Utskott hänvisas.

Då intet vidare förekom, hänvisades ifrågavarande motion till tillfälligt Utskott.

§ 10.

Af bordlagda motioner hänvisades:

Herr *Carl Larssons* från Elfsborgs län motion, *N:o 136*, till särskilda Utskottet, för behandling af frågor rörande ändring i kommunallagarne; *densammes* motion, *N:o 137*, till Stats-Utskottet;

Herr *A. W. Björcks* motion, *N:o 138*, till nyssnämnda särskilda Utskott; och

Herr *H. Hanssons* motion, *N:o 139*, till Stats-Utskottet.

§ 11.

Vid ånyo skedd föredragning af Herr *P. Nilssons* från Malmöhus län motion, *N:o 140*, begärdes ordet af

Herr *C. J. Scensén*, som yttrade: Jag anhåller att vid remissen af denna motion få föga ett af mig skriftligen uppsatt värdsamt anförande:

I det af *Per Nilsson* i Espö framlagda förslaget om indragning till Staten af alla civila och militära boställen och deras bortarrenderande lika med andra kronohemman, vill jag så tillvida förena mig, som jag önskar berörda indragning till Staten; men jag är derjemte af den meningen att boställen, som indragas, lämpligare böra å auktion försäljas efter det laga värdering föregått, och detta påyrkar jag äfven. Och hemställer jag, att Riksdagen för sin del ville besluta att, intilldess den med förslaget afsedda genomgripande förändringen hinner genomföras, inga civila eller militära tjänstemän må erhålla boställen, utan att dessa boställen utarrenderas intill dess beslut om försäljning kan ega rum.

Och skulle detta yttrande åtfölja den ifrågavarande till Stats-Utskottet nu hänvisade motionen.

§ 12.

Vidare föredrogos nu ånyo följande på bordet hvilande motioner, som hänvisades:

Herr *Jan Anderssons* från Kopparbergs län motion, *N:o 143*, till Stats-Utskottet;

Herr *Magnus Svenssons* motion, *N:o 144*, till särskilda Utskottet för behandling af frågor rörande ändringar i kommunalförfattningarne;

Herr *Johan Olssons* båda motioner, *N:is 145* och *146*, som hänvisades till Bevillnings-Utskottet;

Herr *S. A. Hellerströms* motion, *N:o 147*, till Stats-Utskottet;

Herr *J. G. Agardhs* motion, *N:o 148*, till Banko-Utskottet;

Herr *Johannes Anderssons* motion, *N:o 149*, till Bevillnings-Utskottet;

Herr *F. V. Åmans* motion, *N:o 150*, till Stats-Utskottet; samt

Herr *Anders Jonssons* från Wermlands län, *N:o 151*, till Lag-Utskottet.

§ 13.

Motioner afgåfvos af:

1:o) Herr *G. W. Gumælius*, *N:o 152*, om beviljande af anslag åt sjette allmänna Svenska folkskolemötet till bestridande af kostnaderna för en exposition af skolmateriel, m. m.

Motionen hänvisades till Stats-Utskottet.

2:o) Herr *J. O. Leffler*, *N:o 153*, om: beviljande af anslag för inrättande af en Normalskola i Stockholm.

Bordlades.

3:o) Herr *A. R. Falkman*, *N:o 154*, om förändringar i §§ 6, 8 och 85 i gällande Bevillningsstadga.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

4:o) Herr Friherre *A. H. Fock*, *N:o 155*, om underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med hemställan om vissa förändringar i undervisningsväsendet vid de tekniska läroverken.

Bordlades.

5:o) Herr *C. L. Kinmanson*, *N:o 156*, om förklaring af §§ 5 och 6 utaf gällande mantalsskrifnings-förordning den 20 Juli 1861.

Hänvisades till Lag-Utskottet;

N:o 157, angående utvidgning af den försäljningsrätt, som nu tillkommer minuthandel med spirituösa drycker.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet;

N:o 158, angående anslag till föranstaltande inom hufvudstaden af offentliga föredrag i ämnen, som tillhöra allmän bildning.

Motionen bordlades.

6:o) Herr *S. A. Liedlund*:

N:o 159, angående underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t, med hemställan om omorganisation af Rikets offentliga läroverk samt om förändrad skolstyrelse och inspektion, m. m.

Bordlades.

N:o 160, angående danaarf efter affidne bagaremästaren Gustaf Schröder och hans jemväl affidna hustru.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

7:o) Herr Friherre *D. von Schulzenheim*, *N:o 161*, angående förändring af 6 § Regeringsformen.

Hänvisades till Konstitutions-Utskottet.

8:o) Herr *Ola Lasson*, *N:o 162*, angående förändringar uti Kongl. Förordningen den 24 September 1861, angående vårdnaden å förmynderskap.

Motionen bordlades.

9:o) Herr *Peter Petersson* från Kronobergs län, *N:o 163*, angående indragning af Krigshofrätten, samt om underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med hemställan om öfverflyttning till öfriga Hofrätter af de vid Krigshofrätten handlagda mål.

Bordlades.

N:o 164, angående försäljning af samtliga militieboställen samt om användande af de ymedelst Statsverket tillflutna medel.

Bordlades.

N:o 165, angående underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t derom, att en del af Smålands husarregemente måtte få afsitta.

Bordlades.

10:o) Herr *C. J. Grafström*, *N:o 166*, angående underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t, i ändamål att vinna förändring uti undervisningssättet vid de offentliga skolorna, m. m.

Bordlades.

11:o) Herr *A. W. Wigardt*:

N:o 167, om ändring i 2 § af gällande Fattigvårdsstadga;

N:o 168, angående förändring uti och tillägg till Kongl. Förordningen den 21 Mars 1862, om kyrkostämman samt om kyrkoråd och skolråd;

N:o 169, angående åläggande för alla, som erlagga beviljning efter 2:dra Artikeln och hvilka hitintills varit befriade ifrån vägunderhållnings-skyldighet, att till berörda underhåll bidraga;

N:o 170, angående underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, med hemställen derom, att rusthållarne vid Smålands grenadierbataljon måtte tillåtas i oförändradt skick förnya deras nu gällande kontrakter med Kronan, m. m.;

N:o 171, angående upphäfvande af stadgandet i 4 Kap. 32 § Kyrkolagen om klockares brefbäringsskyldighet.

Alla dessa Herr Wigardts motioner blefvo bordlagda.

12:o) Herr *D. Olauson*:

N:o 172, angående förändring af den i gällande kommunalförfattningar stadgade rösträtt;

N:o 173, angående danaarf efter afidua hushållerskan Lovisa Skultin; Båda dessa motioner bordlades.

N:o 174, angående upphäfvande af 43 § i Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Denna Herr Olausons motion hänvisades till det särskilda Utskott, som Kammaren beslutat tillsätta för behandling af frågor rörande ändringar i kommunalförfattningarne.

13:o) Herr *A. J. Sandstedt*:

N:o 175, angående användande af bankovinsten till förstärkande af Riksbankens grundfond.

Hänvisades till Banko-Utskottet.

N:o 176, angående skyldighet för vederbörande domhafvande att å de för intecknings vinnande vid domstol företedda åtkomsthandlingar teckna bevis om meddelad inteckning;

N:o 177, angående skyldighet för låntagare, som å föreskrifven tid ej betalar utfäst ränta å intecknad skuld, att å det förfallna räntebeloppet erlægga lika ränta som å kapitalet, till dess liquid sker.

Sistnämnda tvänne motioner bordlades.

14:o) Herr *C. J. Kjellman*:

N:o 178, om reserverande af bankovinsten för Riksbankens räkning och till bildande af en lånefond;

Hänvisades till Banko-Utskottet.

N:o 179, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående inrättande inom hvarje kommun af en förlikningskomité.

N:o 180, angående underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t om utfärdande af författning, innefattande medgifvande af oinskränkt och afgiftsfri rättighet att tillverka bränvin.

Båda dessa motioner bordlades.

15:o) Herr *D. Danielsson*, *N:o 181*, angående lindringar uti rustnings- och roteringsskyldigheten.

Bordlades.

16:o) Herr *Harald Ericsson*:

N:o 182, angående tillökning af anslaget till ekonomiska kartverket;

N:o 183, angående beviljandet af räntegaranti åt ett bolag, som kan varda bildadt för anläggande af en jernväg mellan Frövi och Falun. I denna motion instämde Herr *F. W. Aman*.

Båda dessa motioner blefvo till Stats-Utskottet hänvisade.

Herr *Johannes Andersson* från Elfsborgs län:

N:o 184, angående indragning af öfverkontrollörsbefattningen vid brännerierna inom riket;

N:o 185, angående upplåtande af ett mantal Örum Storegården i Gäseneds härad och Elfsborgs län till boställe åt fjerde afdelnings-chefen vid Elfsborgs kompani af Kongl. Westgöta regemente;

N:o 186, angående förändring i 14 Kap. 6 § Rättegångs-balken;

N:o 187, angående skyldighet för kommunerna att hålla stängsel omkring kyrkogårdar, kyrkor, m. m.;

N:o 188, angående underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, rörande skyldighet för presterskapet på landet att från och med Maj månads början till Oktober månads slut hålla 2:ne gudstjenster hvarje sön- och helgedag;

N:o 189, angående åsättande af exporttull å sparrar och så kallade pitprops;

N:o 190, angående upphäfvandet af 24 Kap. 32 § Kyrkolagen, rörande klockares brefbäringsskyldighet.

Samtliga dessa motioner blefvo bordlagda.

18:o) Herr *Per Nilsson* från Örebro län, *N:o 191*, angående utdebiterande af kostnaderna för kronobrefbäringsskyldigheten efter 2:dra och 3:dje Artiklarne i gällande Bevillnings-förordning.

Bordlades.

19:o) Herr *Anders Pehrsson* från Christianstads län, *N:o 192*, angående förändring af den i gällande kommunalförfattningar stadgade rösträtt.

Med Herr *Anders Pehrsson* förenade sig Herrar *Per Nilsson* från Christianstads län och *Ola Lasson*.

Motionen bordlades.

20:o) Herr *Nils Andersson* från Wermlands län, *N:o 193*, angående förändring af 9 § i Kongl. Förordningen den 6 Augusti 1864, angående jordafsöndring.

Motionen bordlades.

21:o) Herr *C. F. Carlsson*, *N:o 194*, angående tillägg till 15 Kap. 1 § Ärfda-balken.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

22:o) Herr *G. Hæggström*, *N:o 195*, angående exporttull å sparrar eller förbud för deras utförande ur riket.

Bordlades.

23:o) Herr *L. J. Fahlander*:

N:o 196, angående underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande undersökningar af föreslagna väganläggningar från Ume till Ranfjorden i Norge och från Bodö till Skellefte och Pite;

N:o 197, angående förändringar af §§ 5 och 6 uti 2 Kap. Rättegångsbalken.

Båda dessa motioner bordlades.

24:o) Herr *Magnus Svensson*:

N:o 198, angående öfverförande från Handelsdiskont-fonden till allmänna diskontfonden af minst 3,000,000 R:dr R:mt;

N:o 199, angående tillägg till 57 § af Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet;

N:o 200, angående åsättande af en registreringsafgift å såväl de till införsel tullfria varor som å samtliga exportartiklar, m. m.;

N:o 201, att Riksdagen måtte nedsätta anslaget till Kongl. Theatern från dess nuvarande belopp till 25,000 R:dr R:mt.

Herr Magnus Svenssons fyra motioner blefvo bordlagda.

25:o) Herr *J. E. Johansson*:

N:o 202, om det tillägg till 80 § i Konkurslagen den 18 September 1862, att kostnaden för förhör, inställelse och kallelse af efterbevakade fordringar i konkurs må fördelas i förhållande till de bevakade beloppens storlek.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

N:o 203, angående åtgärders vidtagande för drifvandet af silfververket i Sala, m. m.

Bordlades.

26:o) Herr *P. A. Siljeström*:

N:o 204, angående antagande af lag rörande personer, som bekänna sig till kristna religionen, utan att vara medlemmar af statskyrkan.

Efter uppläsandet af denna motion erhöll Herr Hedengren ordet och yttrade: Jag instämmer på det varmaste uti Herr Siljeströms nu afgifna motion, såsom varande af behovet högt påkallad, och jag önskar densamma all framgång så väl hos Lag-Utskottet som vid dess slutliga behandling i riksförsamlingen.

Och instämde för öfrigt i motionen Herrar *Kolmodin*, *Hedlund*, *Ahlgren* och *Rosenberg*.

Härefter blef motionen till Lag-Utskottet remitterad.

N:o 205, att Gymnastiskt-orthopediska institutet måtte under samma vilkor, som hittills varit gällande, få fortfarande åtnjuta ett statsanslag af 8,250 R:dr R:mt.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

27:o) Herr *A. Medin*:

N:o 206, om utfärdande af det stadgande, att enskilda bankers kreditsedlar ej må lyda å mindre belopp än 20 R:dr R:mt.

Hänvisades till Banko-Utskottet.

N:o 207, om den ändring i lagen om räntans frigifvande, att ränta och provision för korta papper icke må beräknas högre än sex procent för år;

N:o 208, om nedsättning af frakterna, äfvensom angående åtskilliga förändringar i anordningen af trafiken å Statens jernvägsstambanor.

Båda dessa motioner blefvo bordlagda.

28:o) Herr *Anders Andersson* från Wermlands län, *N:o 209*, angående borttagande af pastorexamen.

Bordlades.

29:o) Herr *Ola Nilsson*. *N:o 210*, angående husbondes rättighet att i sparbank insätta en del af tjenstehjorns lön.

Bordlades.

30:o) Herr *Anders Jonsson*, *N:o 211*, angående förändring i 13 § 2 Kap. af nu gällande Skiftesstadga.

Bordlades.

31:o) Herr *Anders Pehrsson* från Hallands län, *N:o 212*, angående förändrad lydelse af 1 § i Kongl. Kungörelsen den 11 Maj 1855, angående grunderna och sättet för markegångsprisens bestämmande.

Bordlades.

32:o) Herr *G. C. Witt*, *N:o 213*, angående ett anslag af 100,000 R:dr, för att, till lindrande af nöden inom Blekinge och närliggande trakter, användas för arbete å en stambana emellan Carlskrona, Wexiö och Calmar.

Med Herr Witt förenade sig Herrar *Brunberg*, *Kjellson* och *Jonas Jonasson* från Kronobergs län; och yttrade Herr *Peter Andersson*: Äfven jag hade tänkt att, på uppmaning af mina komitenter, genom en motion fästa Riksdagens uppmärksamhet på detta viktiga ämne, men då jag blifvit förekommen af Herr Witt i denna sak och han synes fullständigt hafva utredt frågan i sin motion, ber jag blott att få i densamma instämma.

Motionen bordlades.

33:o) Herr *Ola Bosson Olsson*:

N:o 214, om indragning af presidentembetena i mån af inträffande ledigheter och lönernas besparande åt Statsverket;

N:o 215, om indragning af alla tulldistriktchefsembetena i mån af inträffande ledigheter och lönernas besparande åt Statsverket.

Båda dessa motioner hänvisades till Stats-Utskottet.

34:o) Herr *Lars Persson*:

N:o 216, angående tillägg i 16 § nu gällande Riksdags-ordning.

Hänvisades till Konstitutions-Utskottet.

N:o 217, angående förändring af 3 § af Kongl. Maj:ts nådiga Stadga angående folkundervisningen i Riket af den 18 Juni 1842, i fråga om kostnaden för anskaffande och underhåll af skollokaler.

Bordlades.

35:o) Herr *C. J. Bengtsson*:

N:o 218, angående förändringar i gällande expeditionstaxa;

N:o 219, angående lyftning af återstoden af det vid 1865 och 1866 årens riksdag beviljade anslag till väganläggning från Bolmen till Wieslanda jernvägsstation inom Kronobergs län.

Båda dessa motioner blefvo bordlagda.

36:o) Herr *C. J. Svensén*:

N:o 220, angående upphäfvande af Kongl. Förordningen den 23 Oktober 1860, angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning, m. m.

Bordlades.

N:o 221, att 1—4 §§ i 1 Kap. Giftermåls-balken, angående giftoman, må gälla endast för qvinna under 21 år, samt att qvinna, som uppnått denna ålder, skall vara sin egen giftoman.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

37:o) Herr *J. Otterström*, *N:o 222*, om åtgärders vidtagande för cembratallens uppdragande i Norrland.

Bordlades.

38:o) Herr *A. W. Nilson*:

N:o 223, angående ändring i nu gällande nådiga Stadga för rikets elementarläroverk, m. m.;

N:o 224, att pedagogien i Falköping måtte utvidgas från enklassig till tvåklassig med den aflöningsstat, som för dylika läroverk är gällande. Båda dessa motioner bordlades.

N:o 225, angående hyresersättning af allmänna medel åt Rektorn vid Hjo läroverk, *T. N. Lindskog*, så länge han är i saknad af den rektorn tillkommande boställslägenheten;

N:o 226, att till anläggande af en bibana mellan Lidköping och Håkantorp, af lika spårvidd som Uddevalla—Herrljunga-jernvägen eger, måtte beviljas ett låneunderstöd af 598,800 R:dr R:mt, m. m.

Båda dessa motioner blefvo till Stats-Utskottet hänvisade.

39:o) Herr *J. M. A. Grenander*:

N:o 227, angående ett låneunderstöd af 452,000 R:dr R:mt för anläggande af en jernväg mellan Mariestad och Moholm;

N:o 228, att lägre treklassiga elementarläroverket i Sköfde måtte på elementarläroverkens stat till femklassigt uppflyttas.

Båda dessa motioner hänvisades till Stats-Utskottet.

40:o) Herr *C. J. F. Rooth*, *N:o 229*, att Engelholms tvåklassiga pedagogi måtte förses med en tredje lärare och således utvidgas till treklassigt elementarläroverk.

Herr *Ola Nilsson* instämde i denna motion.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

41:o) Herr *J. Rundbäck*:

N:o 230, att hvarje vid fast eller ambulatorisk folkskola anställd examinerad lärare måtte erhålla den ordinarie lönen af Staten på samma gång folkskolorna ordnas efter folkmängden;

N:o 231, angående vissa förändringar i lagstiftningen för enskilda banker.

Båda dessa motioner blefvo bordlagda.

42:o) Herr *L. Norrby*, *N:o 232*, angående förändring i 1 och 2 §§ 26 Kap. Byggningsbalken, i fråga om skyldigheten att bygga och underhålla kyrka, m. m., för så vidt dessa stadganden röra Gotland.

Bordlades.

43:o) Herr *G. Kolmodin*:

N:o 233, om den ändring i nu gällande Banko-reglemente, att vid lånekontoret i Wisby åtskillige tjänstemäns och vaktbetjentes arfvoden måtte å ordinarie aflöningsstat öfverflyttas;

N:o 234, att lånekontorets i Wisby från Riksbanken egande förlag måtte från 1869 års början förstärkas med 300,000 R:dr, m. m.

Båda dessa motioner blefvo till Banko-Utskottet hänvisade.

44:o) Herr *C. J. Bergman*:

N:o 235, att vid rikets elementarläroverk forn-nordiska språket måtte, så fort behöfliga läro- och läseböcker hunnit utkomma, upptagas bland undervisningsämnena och der blifva, i stället för Tyskan, det begynnande och grundläggande språkämnets, m. m.

Bordlades.

N:o 236, angående tillägg till 70 § i Kongl. Förordningen af den 21 Mars 1862, om kommunalstyrelse i stad.

Hänvisades till det särskilda Utskott, som Kammaren beslutat tillsätta för behandling af alla frågor rörande ändringar i kommunalförfattningarne.

N:o 237, angående anslag af 156,500 R:dr R:mt till vågbrytarens vid Wisby förstärkning och sammanbindning med landet.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

45:o) Herr *J. F. Fredricson*:

N:o 238, om indragning af samtliga för bränvinsbränningens kontrollerande tillsatta öfverkontrollörsbefattningar;

N:o 239, angående upphäfvande af konsistoriernas missiveringsrätt:

N:o 240, angående ändring i stadgandena rörande val af orgelnist och klockare, m, m.

Herr Fredricsons trenne motioner blefvo bordlagda.

46:o) Herr *J. Wedberg*, *N:o 241*, om ändring i Strafflagens 18 Kap. 15 §.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

47:o) Herr *P. O. Hörnfeldt*, *N:o 242*, om beviljande af anslag för väganläggning mellan Fredrika kyrka i Westerhottens och Björna kyrka i Wester-Norrlands län.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

48:o) Herr *Pehr Pehrsson* från Gefleborgs län, *N:o 243*, om ändring i 23 § af Kongl. Förordningen den 26 Oktober 1866, angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Bordlades.

49:o) Herr *Johan Olsson* från Calmar län:

N:o 244, om ändring af 2 § 1 mom. af Kongl. Förordningen den 13 Juli 1853, angående fattigvården i riket.

Hänvisades till tillfälligt Utskott.

N:o 245, om tillägg till Kongl. Förordningen den 21 December 1857, rörande egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängsel-skyldighet.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

N:o 246, om beviljande åt förre Bokhållaren vid Ottenby stuteri, Carl Johan Berger af en årlig pension å 600 R:dr.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

50:o) Herr *R. T. C. Busck*:

N:o 247, om ändringar i vissa delar af Kongl. Maj:ts förnyade nådiga skiftesstadga af den 9 November 1866;

N:o 248, om ändring i Kongl. Förordningen angående grunderna och villkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring af den 6 Augusti 1864.

Båda dessa motioner blefvo bordlagda.

51:o) Herr *And. Gudmundsson*, N:o 249, derom att vid penningeförsträckningar från såväl Riksbanken som sedelutgifvande privatbanker högsta tillåtna ränta ej må öfverstiga sex för hundra.

Bordlades.

52:o) Herr *Carl Larsson* från Elfsborgs län:

N:o 250, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t derom, att Bollebygds härads innevånare måtte befrias från vidare erläggande af någon afgift för begagnande af den genom nämnde och Wedens härader anlagda allmänna landsväg, samt om nämnda afgiffts ersättande af de medel, som finnas anvisade för omläggning af backiga vägar;

N:o 251, om ändring i Kongl. Förordningen den 6 Augusti 1864, rörande hemmansklyfning och jordafsöndring;

N:o 252, om upphäfvande af 5 § i Kongl. Skiftesstadgan den 9 November 1866;

N:o 253, derom, att alla de jordafsöndringar, som egt run sedan Kongl. Förordningen den 19 December 1827 började att tillämpas, måtte på Kronans bekostnad åsättas mantal i förhållande till stamhemmanet.

Samtliga dessa motioner bordlades.

53:o) Herr *J. Lindström*, N:o 254, med förslag till ändringar i åtskilliga §§ af gällande konkurslag.

Bordlades.

54:o) Herr *J. A. Åstrand*:

N:o 255, om förändrad lydelse af sista momentet i 16 § af gällande Jagstadsaga;

N:o 256, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om vissa åtgärders vidtagande till jagtens fredande.

Båda dessa motioner blefvo bordlagda.

55:o) Herr *Åke Andersson*:

N:o 257, om anvisande af medel för uppförande på Ljungby exercisplats af ändamålsenliga stallar för de Skånska kavalleriregementenas räkning.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

N:o 258, om ett sådant tillägg i gällande Bevillnings-förordning, hvarigenom förklaras att prest, som har inkomst i flera kommuner, bör i hvardera af dessa kommuner taxeras, äfvensom derstädes vara röstberättigad.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

56:o) Herr *G. von Proschwitz*, N:o 259, derom att uppbörden af Kronoutskylderna måtte på tvänne terminer fördelas.

Bordlades.

57:o) Herr *J. A. Bovin*:

N:o 260, att Riksdagen måtte för sin del besluta bysättningstvängets fullständiga afskaffande samt i sammanhang dermed föreslå nödiga förändringar i de till ämnet hörande lagar och författningar.

Bordlades.

N:o 261, om upphäfvande af Kongl. Brevet den 22 Mars 1863, rörande fångars insättande på bekännelse;

N:o 262, om upphäfvande af sista momentet i 17 Kap. 37 § Rättegångsbalken.

Båda dessa motioner blefvo till Lag-Utskottet hänvisade.

N:o 263, om anslag för norra stambanans fortsättande från Upsala i riktning mot Sala och vidare derifrån till någon punkt på Gefle—Falubanan.

Med Herr Bovin förenade sig i denna motion Herrar *Limdevall* och *J. E. Johansson*.

Motionen blef bordlagd.

58:o) Herr *Ola Jönsson* från Malmöhus län, *N:o 264*, om lindring i den en del kronoskatte-gatehus under kungsgården Hjemshult åliggande dagsverksskyldighet.

Bordlades.

59:o) Herr *M. Ahlgren*:

N:o 265, om förändrad lydelse af 1:sta punkten i 71 § af gällande Bevillningsstadga.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

N:o 266, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, rörande undersökning och utredning af de förhållanden, som verka hindrande för landets sjöfart och skeppsbyggerinäring, m. m.

Bordlades.

60:o) Herr *A. Sköldberg*, *N:o 267*, om bildande af ett inhemskt obligationssystem, i ändamål att föröka landets rörelsekapital samt förstärka Bankens metalliska valuta.

Bordlades.

61:o) Herr *Jöns Pehrsson*:

N:o 268, med förslag till åtskilliga nedsättningar i utgifterna under Andra och Nionde Hufvudtitlarna;

N:o 269, med förslag till åtskilliga ändringar i gällande Bevillningsförfordning;

N:o 270, om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran att fortsättningen af pågående fästningsarbeten måtte inställas.

Samtliga dessa motioner bordlades.

62:o) Herr *A. W. Björck*:

N:o 271, om antagande af den Franska grammigten såsom myntvigt samt med förslag i sammanhang dermed till åtskilliga bestämmelser, rörande myntets beskaffenhet;

N:o 272, om nytt formulär för sedelmyntet i öfverensstämmelse med det i Herr Björcks motion *N:o 271* föreslagna nya silfvermyntet.

Båda dessa motioner bordlades.

63:o) Herr *Peter Andersson* från Blekinge län:

N:o 273, om indragning åtminstone till $\frac{1}{3}$ del af de indelta båtsmännen i Blekinge samt erläggande i stället af vakansavgift, m. m.;

N:o 274, om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande sättet för kontraktens upprättande mellan rusthållare och båtsmän inom nämnda län;

N:o 275,

N:o 275, om ordnandet af kronobrefbäringsskyldigheten samt om sät-
tet för utgörande af de dermed förenade kostnader.

Samtliga dessa motioner bordlades.

64:o Herr *Jan Andersson* från Kopparbergs län:

N:o 276, om ändring i 6 § af Kongl. Kungörelsen den 23 November
1866, angående stämpelpappersafgiften.

Bordlades.

N:o 277, om anvisande af anslag för fortsättande af norra stambanan
samt om densammas sträckning öfver Avesta.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

65:o) Herr *C. A. Larsson*, *N:o 278*, om nedsättning af åtskilliga an-
slag å de särskilda hufvudtitlarne.

Bordlades.

66:o) Herr *C. Th. Svanberg*, *N:o 279*, derom att af de medel, som
nu nu äro ställda till Kongl. Kommers-kollegii förfogande, 3,000 R:dr måtte
anvisas till understöd åt gesäller och arbetare, som utomlands vilja ut-
bilda sig i sitt yrke.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

N:o 280, om förhöjning af tullen å chokolad.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

67:o) Herr *O. F. Brunberg*:

N:o 281, om indragning eller förflyttning till annan ort af det i
Carlskrona nu förlagda marinregementet;

N:o 282, om häradsrätternas ombildning och om förändrade tider för
hållande af deras sammanträden;

N:o 283, om anvisande af anslag till vägförbättring förbi Alnaryds
brinkar i Medelstads härad;

N:o 284, att Riksdagen ville för sin del besluta sådan befrielse från
indelningsväsendet eller förändring deri för jordbrukarne, som med rätt
och billighet öfverensstämmer.

Alla dessa Herr Brunbergs motioner blefvo bordlagda.

Kammarens ledamöter åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 2, men sammanträdde åter

Kl. 6 e. m.

§ 14.

Herr Talmannen tillkännagaf, att Landtbrukaren Herr *Carl Ljungman*
afemnat polett såsom riksdagsombud för Orousts och Tjörns häraders
domsaga. Efter att af Herr Talmannen, å Kammararens vägnar, hafva hel-
sats, intog herr Ljungman sin plats bland Kammararens ledamöter.

§ 15.

Motioner afgåfvos af följande ledamöter:

Herr *E. Key*, *N:o 285*, angående omorganisation af Styrelsen öfver
Statens jernvägar.

Herr *Medin* förenade sig i denna motion, hvarefter densamma på
begäran bordlades.

Herr *A. W. Uhr*, N:o 286, angående ändring af 1 Kap. 1 § Rättegångsbalken.

Herr *O. Hedengren*, N:o 287, angående ändring af 8 Kap. 2 § Kyrkolagen.

Herr *L. J. Hierta*, N:o 288, angående ändring af åtskilliga stadganden i Giftermålsbalken.

Sistnämnda tre motioner hänvisades till Lag-Utskottet.

Herr *A. R. Falkman*, N:o 289, angående åtskilliga ändringar i Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 Mars 1862.

Hänvisades till Särskilda Utskottet för kommunalfrågors behandling.

Herr *J. F. Kjellson*, N:o 290, att alla sportler och lösen böra genom stämplatd papper gäldas och till Statsverket redovisas för att till embets- och tjänstemäns aflöning användas.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *A. M. Myrtin*, N:o 291, angående ändring af 17 § i Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862.

Hänvisades till Särskilda Utskottet för kommunalfrågors behandling.

Herr *Per Persson* från Stockholms län, N:o 292, om anslags beviljande i och för upprepning af Olands-ån.

Herr *Erik Dofsen*, N:o 293, angående anslags beviljande till aflöning af ytterligare en provincialläkare inom hvart och ett af Kopparbergs, Jemtlands och Westerbottens län äfvensom om tilldelande af erforderliga tjänstgöringspenningar åt sådana nya provincialläkare, som till följd af brist på inkomst genom enskild praktik skulle komma att sakna erforderlig utkomst.

Dessa tvänne motioner hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Sven Nilsson*, N:o 294, angående förändrad organisation af Rikets försvarsväsende.

Herr *Johan Ericksson* från Jönköpings län, N:o 295, angående ändring af 16 § 1 mom. i Kongl. Stadgan om justering af mått, mål och vikt den 31 Januari 1855.

Herr *Johan Ericksson* från Jönköpings län, N:o 296, angående ändringar i Kongl. Jagstadsagan den 21 Oktober 1864.

Herr *Jöns Olsson* i Nordanå, N:o 297, om lösa brädgolfs anbringande i de tält, som af beväring eller andra trupper begagnas samt om anväsende af härtill erforderliga medel.

Herr *Jöns Olsson* i Nordanå, N:o 298, angående förändradt utgörande af arrendespanmålen från Lunds akademiemman.

Herr *Jonas Andersson*, N:o 299, angående åtskilliga ändringar i skolväsendet inom riket.

Herr *Ola Månsson*, N:o 300, om förändring i de vilkor, som blifvit föreskrifna i afseende å det lån, som beviljats för uttappning af sjön Wesan inom Listers härad.

Herr *Ola Månsson*, N:o 301, angående utfärdande af en författning, att den genom Kongl. brefven den 26 Oktober och den 12 December 1858 fastställda öfverenskommelse rörande båtsmanstorpens beskaffenhet inom Blekinge län skall fortfarande gälla till allmän efterrettelse.

Herr *Ola Månsson*, N:o 302, angående ändring i 2 Kap. 5 § Giftermålsbalken.

Herr *Ola Månsson*, N:o 303, angående ändring i nu gällande föreskrifter om laxfiskets idkande i den så kallade Pukaviksfjorden.

Herr *August Danielsson*, N:o 304, angående ändring i Kongl. Förordningen om klockares löneförmåner den 6 Februari 1681.

Herr *August Danielsson*, N:o 305, angående åtgärders vidtagande till förekommande af spannmålsbrist i Rikets nordliga län.

Sistnämnda tolf motioner bordlades.

Herr *August Danielsson*, N:o 306, angående anslags beviljande till beredande af arbetsförtjenst för den nödlidande delen af befolkningen i Norrbottens län.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Liss Olof Larsson*, N:o 307, angående indragning af åtskilliga anslag å Riksstatens särskilda hufvudtitlar m. m.

N:o 308, angående afstående af Kongl. Maj:ts och Kronans rätt till danaarf efter aflidna Hushållerskan Lovisa Skultin från Rättviks socken i Dalarne.

Herr *Erik Olsson*, N:o 309, angående bankovinstens användande m. m.

N:o 310, angående indragning af Kongl. Styrelsen öfver Statens jernvägsbyggnader m. m.

Samtliga dessa motioner bordlades.

Herr vice Talmannen *C. A. Mannerskantz*, N:o 311, angående åtgärders vidtagande i och för omorganisation af landets penningväsende.

Hänvisades till Banko-Utskottet.

Herr *A. J. Sandstedt*, N:o 312, angående nedsättning i den af Kongl. Maj:t föreslagna hästvakansafgiften för rusthållen vid Smålands grenadierbataljon.

N:o 313, angående anställande af en i de till bränvinsproduktionen hörande ämnen vetenskapligt och praktiskt bildad person såsom biträde åt bränvinsproducenter inom landet.

Herr *Sven Ersson*, N:o 314, angående ändring i Kongl. Förordningen om villkoren för försäljning af bränvin eller andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

N:o 315, angående anslags beviljande till anställande af försök att inom Riket odla cedertallen.

Herr Friherre *von Schulzenheim*, N:o 316, angående ändringar i patentlagstiftningen.

Motionerna N:is 312—316 bordlades.

Herr *Ola Nilsson* från Christianstads län, N:o 317, angående ändring i 51 § Konkurslagen och Kongl. Förordningen den 5 November 1867.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

Herr *Erik Ersson* från Jemtlands län, N:o 318, angående reorganisation af Rikets förvaltande verk.

Herr *C. F. Ridderstad*, N:o 319, angående ändring i 3 § af Kongl. Förordningen om mantals- och skattskrifning den 20 Juli 1861.

Sistnämnda tvänne motioner bordlades.

N:o 320, angående ändring i 23 § Riksdags-ordningen.

Ordet begärdes härvid af

Herr Falkman: Sparsamhet — detta ord hör man här tidt och ofta upprepas. Det är också ett mycket vackert ord, jag medgifver det gerna, men man kan gå för långt äfven i de mest vackra saker. Det vore besynnerligt, om man skulle finna det vackert, att den enskilde gör en sådan uppoffring för det allmänna, så länge grundlagen tvingar honom till att inställa sig på en ort, der lefnadskostnaderna äro så dyra, som här i hufvudstaden onekligen är fallet. Man talar om nedsättning af våra arfvoden, men jag kan icke finna någon grund derför; tvärtom torde det vara för de flesta af oss väl kunnigt, att man gör snarare en förlust än en vinst på att uppehålla sig å riksdagsorten. Vore det hos oss som i andra länder, då ville jag medgifva att det kunde finnas någon rimlighet deruti, att den, som här ville inställa sig endast för att tillfredsställa sin ärelystnad eller af något annat dylikt motiv, äfven finge finna sig vid en ringa betalning, men då så icke är, så kan jag icke heller inse, att vi i detta afseende böra uppoffra oss för det allmänna och nöja oss med en aföning som vore alldeles otillräcklig. Jag anser det arfvode, vi nu hafva, icke alls för drygt tilltaget; ännu mindre resekostnadsersättningen, på hvilken de flesta göra en bestämd förlust. En talare nämnde här för några dagar sedan, att man kunde färdas hit å jernvägen i en andra klassens kupé; men det finnes fall då sådant icke låter sig göra; och då resekostnadsersättning skall gifvas, så tycker jag att den bör lemnas fullt ut och icke endast till en liten del. Beträffande arfvodet, så vet jag att Statsrevisorerna visserligen hafva endast 6 Riksdaler om dagen, men detta är under en tid, då riksdag icke pågår, och alla kunna då få lägenheter till vida mindre hyresbelopp än dem man måste betala under den tid riksdag varar.

Sälunda hade jag aldrig minst föreställt mig, att någon Kammarens ledamot skulle föreslå att arfvodet nedsattes; men det finnes personer, som vilja slå omkring med granna fraser om sparsamhet, så att det skall låta vackert land och rike omkring. Jag är icke af det slags folket, utan jag säger rent ut såsom det är; och om jag nu äfven skulle anse mig kunna spara in något på arfvodet, så vet jag dock att detta och mera dertill åtgår för att förflytta mig hit.

Jag yrkar derföre, att vederbörande Utskott, som behandlar den nu upplästa motionen, icke vid densamma måtte fästa något afseende, om icke för att höja arfvodet; sådan är min sparsamhetsande. Ty man skall ej sila mygg och svälja kameler.

Herrar Ribbing och Vougt förklarade, att de förenade sig med motionären och yttrade vidare

Herr Ridderstad: Då motionen har begärts på bordet, så vill jag, för att ej nu onödigtvis upptaga tiden, afvakta dess återkomst från Konstitutions-Utskottet, då jag kan blifva i tillfälle att på en gång bemöta såväl de af Herr Falkman nu gjorda invändningar som äfven andra, hvilka möjligen framdeles komma att mot denna min motion framställas.

Vidare anfördes ej; och blef denna motion derefter bordlagd.

Herr *C. J. Svensén*, N:o 321, angående theatercensurens upphäfvande.

Herr *Åke Andersson*, N:o 322, angående ändring i expeditionstaxans föreskrifter i afseende å lösen för bouppteckningars inregistrerande vid domstol.

Herr *A. W. Wigardt*, N:o 323, angående upphörande af de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt.

Herr *Anders Nilsson*, N:o 324, om ändring i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1844, angående förbud mot lotteri-inrättningar.

Äfven de fyra sist afgifna motionerna bordlades.

Herr *A. Medin*, N:o 325, angående särskild beskattning å bryggerier för tillverkning af maltdrycker.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Herr *L. J. Hierta*, N:o 326, om ändring i Kongl. Förordningen af den 26 Oktober 1858, angående särskilda sammankomster för andaktsöfningar.

Denna motion bordlades.

Då ingen af Kammarens ledamöter vidare anmälde sig till motions afgifvande, afslutades sammanträdet kl. $\frac{1}{4}$ 8 e. m.

In fidem

H. Husberg.

Tisdagen den 28 Januari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Protokollet för den 21 i denna månad och protokollutdrag för gårdagen upplästes och godkändes.

§ 2.

Föredrogs Herr *J. O. Lefflers* motion, N:o 153.

I anledning af denna motion yttrade

Herr *Siljeström*: Jag ber om ursäkt, att jag tager Kammarens tid i anspråk, för att redan nu, så tidigt i början af riksdagen, ingå i profning af pedagogiska ämnen, men kanske kan det vara af ~~mera~~